

«Τα όρια της ελευθερίας του λόγου των δικαστών και των (επι)κριτών τους»

Βανέσσα Παναγιώτα Ντέγκα, Εφέτης Δ.Δ., Πρόεδρος της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών

(ομιλία στην εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν το Ίδρυμα Θεμιστοκλή & Δημήτρη Τσάτσου – Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου και η Ένωση Ελλήνων Συνταγματολόγων, σε συνεργασία με την Ένωση Διοικητικών Δικαστών, τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και το Μορφωτικό Ίδρυμα της ΕΣΗΕΑ στις 15.1.2026)

1. Η ελευθερία έκφρασης των δικαστών

Η ελευθερία της έκφρασης, συχνά αποκαλούμενη ως η πολυτιμότερη από όλες τις ελευθερίες, συμβάλλει καθοριστικά, κατά τον Ronald Dworkin, στην ολοκλήρωση της αυτονομίας του υποκειμένου¹ και συνιστά ταυτόχρονα, δομικό στοιχείο της ίδιας της δημοκρατίας². Σύμφωνα με την εμβληματική διατύπωση που επαναλαμβάνει στις αποφάσεις του το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)³ «η ελευθερία της έκφρασης συνιστά ένα από τα ουσιώδη θεμέλια μιας δημοκρατικής κοινωνίας και έναν από τους βασικούς όρους της προόδου της και της αυτοπραγμάτωσης κάθε ατόμου», ενώ «εφαρμόζεται όχι μόνο σε πληροφορίες ή ιδέες που γίνονται ευνοϊκά δεκτές ή θεωρούνται ανώδυνες ή αδιάφορες, αλλά και σε εκείνες που προσβάλλουν, σοκάρουν ή ανησυχούν», καθώς «τέτοιες είναι οι απαιτήσεις του πλουραλισμού, της ανεκτικότητας και της ευρύτητας πνεύματος, χωρίς τις οποίες δεν

---

¹ Ράμμος Χ., «Ελευθερία έκφρασης και κριτική δικαστικών λειτουργιών», σε: Δικαστική Δεοντολογία, Ελευθερία του Λόγου και Προστασία της Προσωπικότητας (συλλογικό έργο, πρόλογος: Ξενοφών Κοντιάδης), Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου – Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2016, σελ.9.

² ΣΤΕ Ολομ. 1901/2014.

³ βλ. Danileț κατά Ρουμανίας (GC), 15.12.2025, αρ. 16915/21 (σκ. 142), Handyside κατά Ηνωμένου Βασιλείου (7 Δεκεμβρίου 1976, Σειρά Α αρ. 24), Morice κατά Γαλλίας (GC), αρ. 29369/10, § 124, ΕΔΔΑ 2015), Delfi AS (ως ανωτέρω, §§ 131-39) και Perinçek κατά Ελβετίας (GC), αρ. 27510/08, §§ 196 και 197, ΕΔΔΑ 2015 (αποσπάσματα).

υπάρχει δημοκρατική κοινωνία». Ή με τα λόγια της Rosa Luxemburg, η ελευθερία είναι πάντα η ελευθερία αυτού που σκέφτεται διαφορετικά.

Η ελευθερία έκφρασης του δικαστή κατοχυρώνεται από το ελληνικό Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις και προεχόντως από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε περιορισμούς, όπως η μη προσβολή της προσωπικότητας και η μη παραβίαση δικαιωμάτων τρίτων, στο μέτρο που δεν θίγεται ο πυρήνας του. Το Σύνταγμα επιβάλλει, στο άρθρο 29 παρ. 3, την απαγόρευση εκδηλώσεων υπέρ ή κατά πολιτικού κόμματος, περιορισμός που επαναλαμβάνεται και στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ, ν. 4938/2022). Το άρθρο 109 παρ. 4γ και 4δ του ΚΟΔΚΔΛ ορίζει ρητά ότι δεν αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα για τον δικαστικό λειτουργό η δημόσια έκφραση γνώμης, εκτός αν γίνεται με προφανή σκοπό τη μείωση του κύρους της δικαιοσύνης ή υπέρ ή κατά ορισμένου πολιτικού κόμματος ή άλλης πολιτικής οργάνωσης, ενώ θεμιτή και προστατευόμενη είναι η έκφραση γνώμης και κριτικής άποψης στα πλαίσια συμμετοχής σε δικαστική ένωση.

Το ΕΔΔΑ, σε αποφάσεις του που αφορούν ειδικά τους δικαστικούς λειτουργούς, αναγνώρισε ότι, όταν πρόκειται για ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου ή της διάκρισης των εξουσιών, η δημόσια έκφραση των δικαστών απολαμβάνει αυξημένης προστασίας. Στην υπόθεση *Baka* κατά Ουγγαρίας της 23.6.2016, το Δικαστήριο τόνισε ότι, ιδίως όταν ο δικαστής κατέχει θεσμική θέση με αυξημένη ευθύνη, όπως Προέδρου Δικαστικού Συμβουλίου, δεν έχει απλώς δικαίωμα αλλά υποχρέωση να εκφράσει την άποψή του επί των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων που αφορούν τη Δικαιοσύνη και είναι πιθανόν να έχουν επιπτώσεις στην ανεξαρτησία της. Στην απόφαση *Wille* κατά Λιχτενστάιν της 28.10.1999, υπογράμμισε ότι, ακόμη και αν ένα ερώτημα που πυροδοτεί συζήτηση για το δικαστικό σώμα έχει πολιτικές προεκτάσεις, αυτό το απλό γεγονός δεν αρκεί από μόνο του για να εμποδίσει έναν δικαστή να εκφέρει γνώμη για το εν λόγω θέμα. Στην απόφαση *Sarisu Pehlivan* κατά Τουρκίας της 6.6.2023, έκρινε ότι η επιβολή πειθαρχικής ποινής στη γενική γραμματέα ένωσης δικαστών λόγω δημόσιων δηλώσεών της για νομοθετική

ρύθμιση που επηρέαζε αρνητικά τη λειτουργία της δικαιοσύνης παραβίασε το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι το ειδικό καθεστώς του δικαστή, λόγω της συμβολής του στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης, του επιβάλλει το καθήκον του εγγυητή των ατομικών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, επισημαίνοντας τον ρόλο των δικαστικών ενώσεων ως «κοινωνικών φρουρών». Στην πρόσφατη απόφαση Danileț κατά Ρουμανίας της 15.12.2025, το ΕΔΔΑ επανέλαβε ότι όταν η δημοκρατία ή το κράτος δικαίου απειλούνται σοβαρά, οι δικαστές έχουν δικαίωμα – και σε ορισμένες περιπτώσεις καθήκον – να τοποθετούνται δημόσια για ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος.

Στην χώρα μας, όταν δικαστικές ενώσεις τοποθετούνται για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή διεθνούς δικαίου, κατηγορούνται από ορισμένους ότι «πολιτικολογούν». Όμως οι δικαστικές ενώσεις δεν νοείται να είναι ουδέτερες απέναντι σε παραβιάσεις συνταγματικών αρχών, αλλά οφείλουν επαγρύπνηση ως κοινωνικοί φρουροί, κατά την χαρακτηριστική φράση του δικαστηρίου του Στρασβούργου. Ο δικαστικός συνδικαλισμός ασκεί διαχρονικά μια «παιδαγωγική λειτουργία», αφού μέσα από τη συμμετοχή στις συλλογικές διαδικασίες ο κάθε δικαστικός λειτουργός συνειδητοποιεί ότι ύψιστο υπηρεσιακό καθήκον του είναι η εγγύηση των ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών⁴. Εξάλλου, όταν μια δικαστική ένωση καλείται ως θεσμικός φορέας στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής για να διατυπώσει γνώμη για νομοσχέδια που επίκειται να ψηφιστούν, η τοποθέτησή της δεν προκαταλαμβάνει τους δικαστές που θα κληθούν στο μέλλον να εκδικάσουν υποθέσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι ίδιες διατάξεις. Άλλωστε, οι δικαστές εκφράζονται διαχρονικά με θεσμικούς τρόπους: εισηγούνται σε συνέδρια και ημερίδες, αρθρογραφούν για νομικά ζητήματα και αναδεικνύουν, μέσω επιστημονικού λόγου, ζητήματα συνταγματικότητας ή προσβολής ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Η διατύπωση επιστημονικής άποψης για την έννοια ή τη συνταγματικότητα μιας διάταξης δεν προδικάζει την κρίση του φυσικού δικαστή επί των συγκεκριμένων υποθέσεων που θα αχθούν ενώπιόν του,

---

⁴ Ντάλλη, Θ. Δ., «Οι δικαστικές συνδικαλιστικές ενώσεις στην Ευρώπη. Μια προσπάθεια συγκριτικής προσέγγισης μέσα από την ανάλυση τεσσάρων περιπτώσεων», σε Τιμητικός Τόμος για τα 50 χρόνια των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων Φώτιος Θ. Κατσίγιαννης Φ. / Νικούλα Μ. / Μπουκουβάλα Β. / Ειρηνάκη Μ. (επιμ.), Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη 2015, σελ. 635.

αλλά εντάσσεται στον θεμιτό και αναγκαίο δημόσιο επιστημονικό διάλογο σε μια δημοκρατική κοινωνία.

2. Η κριτική στις δικαστικές αποφάσεις

Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι έως το 1993 ίσχυε το άρθρο 181 ΠΚ περί περιύβρισης αρχής, διάταξη–κατάλοιπο του μετεμφυλιακού κράτους, δυνάμει της οποίας οδηγήθηκαν στο εδώλιο κυρίως δικηγόροι για φράσεις που διατύπωναν εντός των δικαστικών αιθουσών. Χαρακτηριστική υπήρξε η περίπτωση δικηγόρου Θεσσαλονίκης, ο οποίος διώχθηκε ποινικά για τη φράση του «το Εφετείο νοσεί»⁵.

Στη δημοκρατία, πηγή όλων των εξουσιών είναι ο λαός, στο όνομα του οποίου ασκούνται όλες οι λειτουργίες του κράτους. Κατά συνέπεια, καμία εξουσία, ούτε η δικαστική, δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υποκειται στην κρίση του λαού, εντός των νομίμων πλαισίων. Όπως σημείωνε ο καθηγητής Ι. Μανωλεδάκης, αν αρνηθούμε τον πολιτικό και κοινωνικό έλεγχο των δικαστικών αποφάσεων, δημιουργείται ρωγμή στο δημοκρατικό πολίτευμα, διότι οι φορείς της δικαστικής εξουσίας δεν εκλέγονται από τον κυρίαρχο λαό ούτε είναι μετακλητοί, και επομένως η απαγόρευση του ελέγχου θα ισοδυναμούσε με παραδοχή ενός ανέλεγκτου πεδίου εξουσίας που αξιώνει αμάχητη ορθότητα⁶.

Στην υπόθεση Ρίζος και Ντάσκας κατά Ελλάδας της 27.5.2004 το ΕΔΔΑ έκρινε ότι οι εισαγγελείς ως δημόσιοι λειτουργοί οφείλουν πάντως να ανέχονται την αυξημένη κριτική του τύπου για τη δημόσια ηθική και δημόσια δραστηριότητά τους, οι οποίες ενδιαφέρουν εξ ορισμού τον δημόσιο διάλογο. Στην υπόθεση Αλφαντάκης κατά Ελλάδος της 11.2.2010 το Δικαστήριο έκρινε ότι οι ειρωνικές φράσεις κατά του εισαγγελέα δεν ήταν εξ αυτού του λόγου και μόνο υβριστικές και συκοφαντικές. Στην υπόθεση Κατράμη κατά Ελλάδας της 6.12.2007 το ΕΔΔΑ τόνισε ότι η προστασία της τιμής των δικαστών είναι αναγκαία, τόσο για τη διαφύλαξη του κύρους της Δικαιοσύνης σε ένα κράτος δικαίου όσο και επειδή οι δικαστές, λόγω του καθήκοντος αυτοσυγκράτησης, δεν

---

⁵ Ράμμος Χ., «Ελευθερία έκφρασης και κριτική δικαστικών λειτουργιών», ο.π., σελ. 10.

⁶ Μανωλεδάκης Ι., 7 θέσεις για το Δίκαιο και τη Δικαιοσύνη, Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα 1992, σελ. 62.

μπορούν να απαντούν όπως οι υπόλοιποι πολίτες. Ωστόσο, υπενθύμισε ότι ακόμη και λίαν προσβλητικές εκφράσεις δεν μπορούν να οδηγήσουν αυτομάτως σε καταδίκη, αν δεν εξεταστεί προηγουμένως αν συνιστούν εκδήλωση δικαιολογημένης οργής.

Οι δικαστές οφείλουν να ανέχονται οξυμένη κριτική και να παραμερίζουν την πικρία τους ακόμα και αν προκληθούν. Όμως το δικαίωμα της κριτικής δεν είναι απερίοριστο- σταματά εκεί που αρχίζουν οι περιπτώσεις εξύβρισης ή δυσφήμισης με πασίδηλα υβριστικούς χαρακτηρισμούς. Τέτοιες είναι οι επιθέσεις που, χωρίς πραγματικό έρεισμα, αποσκοπούν στο να εμφανίσουν κάποιο δικαστή κατά την άσκηση του δικαιοδοτικού του έργου ως στερούμενο προσωπικής ηθικής, ως διεφθαρμένο ή δωροδοκούμενο⁷, διακρινόμενες σαφώς από τις περιπτώσεις τεκμηριωμένης κριτικής σε πραγματικά περιστατικά διαφθοράς. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αθέμιτης κριτικής, η οποία ορθότατα καταδικάστηκε από την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων, συνιστά η ανοίκεια επίθεση δικηγόρου, συνηγόρου γνωστού κρατούμενου, καταδικασμένου για διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης στην υπόθεση της Χρυσής Αυγής. Σε συνέντευξη που παραχώρησε σε ραδιοφωνική εκπομπή τοπικού σταθμού της Λαμίας, η εν λόγω δικηγόρος στράφηκε κατά του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Λαμίας, επειδή απέρριψε το αίτημα αποφυλάκισης του εντολέα της, χαρακτηρίζοντας την απόφαση «δικαστικό πραξικόπημα» και κατηγορώντας τους δικαστές ότι δέχτηκαν «πολιτική παρέμβαση» και τον πρόεδρο του Συμβουλίου ως «δικαιωματιστή».

3. Σχέσεις δικαστών και δικηγόρων

Πάγια θέση της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών αποτελεί ότι οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν νοείται να έχουν ρόλο στις προαγωγές, μεταθέσεις ή αποσπάσεις των δικαστικών λειτουργιών. Βασικό συστατικό της ανεξαρτησίας του δικαστή είναι να μην εμπλέκεται στη διαδικασία επιθεώρησής του όργανο εκτός της δικαστικής λειτουργίας, στην αντίθετη δε περίπτωση ελλοχεύει ο κίνδυνος έγερσης ζητήματος αμφισβήτησης της

---

⁷ Ράμμος Χ., «Ελευθερία έκφρασης και κριτική δικαστικών λειτουργιών», ο.π., σελ. 21.

αρχής της αμεροληψίας. Εξάλλου, μόνο ο επιθεωρητής έχει τη δυνατότητα να σχηματίσει συνολική εικόνα του επιθεωρούμενου έργου, καθώς έχει πρόσβαση στο σύνολο των αποφάσεων που εκδόθηκαν κατά το οικείο έτος. Άλλωστε, σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 1 περ. ε' του ΚΟΔΚΔΛ, ήδη οι επιθεωρητές μπορούν, στο πλαίσιο της επιθεώρησης, να καλούν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, δια του Προέδρου του, να ζητούν τη γνώμη τους και να εξετάζουν έγγραφες αναφορές τους, καθώς και να προβαίνουν, εφόσον απαιτείται, σε έκτακτη επιθεώρηση. Υπό τα δεδομένα αυτά, κάθε περαιτέρω θεσμική παρέμβαση των δικηγόρων σε υπηρεσιακές κρίσεις δικαστών δεν παρίσταται ούτε αναγκαία ούτε συμβατή με την αρχή της δικαστικής ανεξαρτησίας.

Παράλληλα, οι διοικητικοί δικαστές διαφωνούμε με τη συμμετοχή δικαστικών λειτουργιών στα πειθαρχικά όργανα των δικηγόρων. Τα πειθαρχικά παραπτώματα εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από Πειθαρχικά Συμβούλια που συγκροτούνται, κατά πλειοψηφία, από δικηγόρους με πολυετή υπηρεσία, οι οποίοι ορίζονται με δημόσια κλήρωση. Οι αποφάσεις των πρωτοβάθμιων συμβουλίων υπόκεινται σε άσκηση προσφυγής ενώπιον του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί, ενώ τελικά, οι αποφάσεις των Πειθαρχικών Συμβουλίων, Πρωτοβάθμιων και Ανώτατου, υπόκεινται στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η προβλεπόμενη αυτορρύθμιση των δικηγορικών συλλόγων συνοδεύεται ήδη από ουσιαστικές δικαστικές εγγυήσεις, γεγονός που διασφαλίζει τη λειτουργική αυτοτέλεια των δύο κλάδων.

Δηλώνουμε δε emphaticά ότι είμαστε αντίθετοι και στη θέσπιση νέου Κώδικα Δεοντολογίας δικαστών και δικηγόρων. Καταρχάς, το ελληνικό δίκαιο έχει ήδη ενσωματώσει στο Σύνταγμα και στον ΚΟΔΚΔΛ το πλήρες πλέγμα αρχών δεοντολογίας που διέπουν την άσκηση του δικαστικού λειτουργήματος. Οι ρυθμίσεις αυτές έχουν δοκιμαστεί διαχρονικά στην πράξη και έχουν αποδειχθεί επαρκώς αποτελεσματικές. Η εισαγωγή ενός πρόσθετου, αναλυτικού κώδικα με εξαντλητική απαρίθμηση επιτρεπτών και μη επιτρεπτών συμπεριφορών θα δημιουργούσε την εσφαλμένη εντύπωση ότι ο δικαστής αδυνατεί να αντιληφθεί και να ασκήσει τον θεσμικό του ρόλο με βάση τις συνταγματικές και νομοθετικές επιταγές που ήδη τον δεσμεύουν. Οι διοικητικοί δικαστές

έχουμε, με απόφαση Γενικής μας Συνέλευσης, καταψηφίσει την εισαγωγή Χάρτη Δεοντολογίας, ακριβώς για τον λόγο αυτό. Άλλωστε, ως προς το δικηγορικό λειτούργημα, το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο είναι επίσης πλήρες και σαφές. Ο ρόλος των δικηγόρων οργανώνεται και ρυθμίζεται από τον ν. 4194/2013 (Κώδικας Δικηγόρων) και τον Κώδικα Δεοντολογίας του Δικηγορικού Λειτουργήματος, ο οποίος περιλαμβάνει ρητές διατάξεις για τις σχέσεις τους με τη Δικαιοσύνη και τους δικαστικούς λειτουργούς. Ειδικότερα, κατά τα άρθρα 28, 30 και 31 του Κώδικα Δεοντολογίας, δικηγόροι και δικαστές έχουν υποχρέωση αμοιβαίου σεβασμού, ενώ οι δικηγόροι οφείλουν να απευθύνονται στο Δικαστήριο με ευπρέπεια, υπερασπίζοντας παράλληλα τις απόψεις τους με σθένος και συνέπεια. Υπό τα δεδομένα αυτά, οι βασικές αρχές δεοντολογίας που διέπουν τη σχέση δικαστών και δικηγόρων όχι μόνο υφίστανται ήδη, αλλά είναι σαφώς οριοθετημένες και πλαισιωμένες από μηχανισμούς ελέγχου, καθιστώντας περιττή τη θέσπιση ενός νέου κοινού Κώδικα Δεοντολογίας.

4. Επίμετρο: Λειτουργοί και συλλειτουργοί της Δικαιοσύνης, ομόδικοι στον κοινό αγώνα για την προάσπιση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του λαού

Λειτουργοί και συλλειτουργοί της Δικαιοσύνης δεν είμαστε αντίδικοι, αλλά ομόδικοι στην υπεράσπιση του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του πολίτη. Μοιραζόμαστε το καθήκον να διασφαλίζουμε την ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση των πολιτών στη Δικαιοσύνη και να προασπίζουμε τις δημοκρατικές ελευθερίες, ιδίως όταν αυτές δοκιμάζονται από την ίδια τη νομοθετική εξουσία.

Στο πλαίσιο αυτό, καλούμε και από αυτό το βήμα τους δικηγόρους και τον υπόλοιπο νομικό κόσμο να αγωνιστούμε μαζί ενάντια στο Σχέδιο Αναθεωρημένου Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας της Γενικής Επιτροπείας⁸, το οποίο εκπονήθηκε από

---

⁸ όπως έχει δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της Γενικής Επιτροπείας, https://www.adjustice.gr/webcenter/portal/epitropeia/Vasikakeimena/SxesioAnatheorimenouKDD;jsessionid=fp_LxrJuEfo5kvvuEvoQvgEsOiAUusRxJSeqLgjl4zoAtE2oTzv!1766949834!1977667362?_afLoop=3120772116269119#!%40%40%3F_afLoop%3D3120772116269119%26centerWidth%3D65%2525%26leftWidth%3D0%2525%26rightWidth%3D35%2525%26showFooter%3Dfalse%26showHeader%3Dtrue%26_adf.ctrl-state%3Dhlow8ni1c_4

Ομάδα Εργασίας επιλεγείσα από τη Γενική Επιτροπεία, χωρίς τη συμμετοχή εκπροσώπου της Ένωσης Διοικητικών Δικαστών και χωρίς να έχει προηγηθεί ουσιαστική διαβούλευση με τους δικηγορικούς συλλόγους, των λειτουργούς του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και τους δικαστικούς υπαλλήλους. Το Σχέδιο αυτό, το οποίο απορρίφθηκε ρητά από την από 17.10.2025 Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Διοικητικών Δικαστών, αφενός εισάγει ένα εμπροσθοβαρές δικονομικό σύστημα, μετακυλίνοντας πρόωρα δικονομικό και οικονομικό βάρος στους διαδίκους. Αφετέρου, σε συνθήκες υποστελέχωσης της δημόσιας διοίκησης, έλλειψης υλικοτεχνικών υποδομών και απουσίας επαρκούς αριθμού επίκουρων δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων, ενισχύει τον θεσμό του εισηγητή δικαστή στις διοικητικές διαφορές ουσίας, επιφορτίζοντας τους δικαστές με καθήκοντα διοικητικής φύσης –όπως η μέριμνα για την προσκόμιση του διοικητικού φακέλου, η επικοινωνία με δημόσιες υπηρεσίες και ο έλεγχος των επιδόσεων και των κλητεύσεων– τα οποία αποσπούν πολύτιμο χρόνο από το ουσιαστικό δικαιοδοτικό έργο, δηλαδή τη μελέτη και την έκδοση αποφάσεων επί ώριμων υποθέσεων.

Δικαστές και δικηγόροι έχουμε χρέος να βαδίσουμε μαζί, ώστε να αποτραπεί η μετεξέλιξη του προτεινόμενου Σχεδίου Κώδικα σε νομοθετικό κείμενο που θα διαταράξει την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και θα ανακόψει τη θετική πορεία των τελευταίων ετών ως προς την ταχύτητα απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης. Όσο συμπορευόμαστε, το δικαίωμα δικαστικής προστασίας των πολιτών θα παραμένει αδιαπραγμάτευτο.